

Derleme Makale / Review Article

TÜRKİYE’DE KALİTELİ YAPAĞI VERİMİNE SAHİP KOYUN IRKI ELDESİNDE MERİNO SLAŞTIRMA FAALİYETLERİNİN GEÇMİŞİ, BUGÜNÜ VE GELECEĞİNE GENEL BAKIŞ VE TÜRK MERİNO SU (KARACABEY MERİNO SU) IRKININ YAPAĞI ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Rıza ATAV^{1*}
Bürhan BUĞDAYCI¹

¹Namık Kemal Üniversitesi, Tekstil Mühendisliği Bölümü, Çorlu, Tekirdağ, Türkiye

Gönderilme Tarihi / Received: 21.03.2022
Kabul Tarihi / Accepted: 25.07.2022

ÖZ: Bir koyundan elde edilecek yapağı kalitesini belirleyen en önemli etmen genetik kapasitedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde yerli koyun ırklarımızın et veya süt yönlü koyun ırkları oldukları söylenebilir. Türkiye’de kaliteli yapağı eldesi potansiyeli en yüksek olan ırkın Karacabey merinosu (Türk merinosu) olduğu söylenebilir. Bir yapağının kalitesini belirleyen en kritik iki parametre incelik ve uzunluktur. Bir yapağının kamgarn dokuma endüstrisinde kullanılabilir olması için inceliğinin 24,94 mikron ve altında, uzunluğunun ise 8 cm’den daha uzun olması gerekmektedir. Ancak yapılan çalışmalarda incelik değeri 24 mikrondan düşük olan yüne sahip Karacabey merinosu koyunu yüzdesinin çok düşük olduğu saptanmıştır. Bu nedenle, özellikle tekstil mühendisliği, ziraat mühendisliği zootehni bölümü ve veterinerlik fakültelerinin gerçekleştireceği multidisipliner projelerle ülkemizde kaliteli yapağı verimine sahip koyun ırklarının geliştirilebileceği düşünülmektedir. Bu derleme makalede Türkiye’de merinoslaştırmanın tarihçesi, yerli merinos ırklarımız ve Karacabey merinos ırkının yapağı özelliklerine ilişkin önceki çalışmalar hakkında bilgi verilmektedir.

Anahtar kelimeler: Karacabey merinosu, yün, incelik, merinoslaştırma

AN OVERVIEW OF THE PAST, PRESENT AND FUTURE OF MERINOIZATION ACTIVITIES IN SHEEP BREEDS WITH QUALITY WOOL YIELD IN TURKEY AND PREVIOUS STUDIES ON THE WOOL CHARACTERISTICS OF THE TURKISH MERINO (KARACABEY MERINO) BREED

ABSTRACT: The most important factor determining the quality of fleece to be obtained from a sheep is genetic capacity. From this point of view, it can be said that our domestic sheep breeds are meat or dairy sheep breeds. It can be said that the breed with the highest potential to obtain quality fleece in Turkey is Karacabey merino (Turkish merino). The two most critical parameters that determine the quality of a fleece are fineness and length. In order for a fleece to be usable in the worsted weaving industry, its fineness must be 24.94 microns and below, and its length must be longer than 8 cm. However, studies have shown that the percentage of Karacabey merino sheep with wool with a fineness value of less than 24 microns is very low. For this reason, it is thought that sheep breeds with high quality wool yield can be developed in our country with multidisciplinary projects to be carried out especially by textile engineering, zootechnology department of agricultural engineering, and veterinary faculties. In this review article, information is given about the history of merinoization in Turkey, our native merino breeds and previous studies on the fleece characteristics of the Karacabey merino breed.

Keywords: Karacabey merino, wool, fineness, merinoization

*Sorumlu Yazarlar/Corresponding Author: ratav@nku.edu.tr

DOI: <https://doi.org/10.7216/1300759920222912708> www.tekstilmuhendis.org.tr